

OFICIS DESAPAREGUTS O EN VIES DE DESAPARÈIXER, A CALONGE

PER

PERE CANER i ESTRANY (*)

He fet una llista, no pas completa, dels oficis desapareguts o a punt de desaparèixer, que he conegut o n'he tingut notícia.

No és res més que una recopilació de dades per a una futura història de les diverses activitats del món laboral calongí, per si algú té ganes d'escriure-la.

Serà un punt de partida força minso, però sempre val més partir de poca cosa, que no pas de zero.

AIGUADER

Qui té per ofici tragar o vendre aigua (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

A principis de segle i a fins a mitjans del corrent, a Calonge hi havien dos aiguaders ben típics. Eren es Ganxó i es Frare. El primer tenia per cognom Rosselló i el segon Batllia.

Es Ganxó habitava al carrer de l'Arpa, del barri de l'Illa, i es Frare en el mas Sicars, de la mateixa barriada, masia que ara és coneguda per cas Frare.

(*) Com dèiem en el volum anterior, Pere Caner morí el 1982, però va deixar alguns treballs acabats; aquest n'és un altre. Dolors Hubach, vídua de Caner, ens l'ha lliurat per a la seva publicació.

Cafeter

Campaner

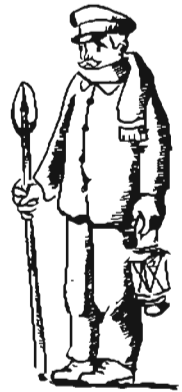
Mosso de casa de pagès

Matador de porcs

Nunci

Sereno

Dallador-Segador

Pastor

Sastre

Dibuixos de M. Torné i Samí, pintor.

Anaven de bon matí a la font Picant, terme de Santa Cristina d'Aro, amb el carro protegit per una vela triangular; omplien les ampolles, les posaven en caixons de fusta i, un cop llestos, iniciaven el retorn. Passaven pels carrers i per les cases –moltes de les quals ja eren clients habituals– a vendre l'aigua picant, a cinc cèntims l'ampolla.

Es Ganxó, una vegada mort, fou substituït pel seu fill, que ho féu alguns anys.

També hi ha recordança d'una dona anomenada Agustina, que anava a peu amb una garrafa a la font de Fitor, situada a una hora i mitja del poble a buscar aigua i la venia per les cases. Això s'esdevenia pels anys quaranta d'aquesta centúria.

AVELLANAIRE

Qui ven avellanes (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Els avellanaires anaven pels carrers a vendre la seva mercaderia, la qual consistia en avellanes i cacauets i, a més a més, caramels. Els diumenges i dies de festa es deixaven caure per les sales de ball i a les portes dels cinemes. No era rar trobar-los al Casino, al Foment, a la Germandat Mundet i al Fontova.

A l'estiu freqüentaven les platges, especialment la Torra Valentina. Durant la Guerra dels Tres Anys, mancant les avellanes i cacauets, venien pinyons torrats.

Els més vells de la població recorden la Cinteta Manxa, la qual anava a vendre amb el sac i faldilles, vestidura típica d'aquella època.

Més cap ací féu aquest comerç en Martí Vellanaire, que era un home alt i ben plantat que anava dret com un ciri. També hi havia l'Esperanceta, una dona baixa i rossa, plena de llentilles, que vivia a Sant Antoni.

El més original fou en Vellana Torrada, un castellà amb una dialèctica perfecta. Els vailets, i no tant vailets, l'agafaren de cap d'esquila i no el deixaven ni un moment tranquil. La seva perfecta dicció es transformà en un regitzell de paraulotes que feien esfereir qui les sentia. Això ocasionà un estímul per a la mainada i fou la causa que s'organitzés una vertadera persecució contra el pobre home. A tant arribà l'encalç que el feren tornar mig boig i fugí de la població, avorrit de tant molestar-lo.

El succeïren les Germanes Cranques, també anomenades Cuqueres, a les quals sortí una rival, l'Enriqueta Maquilla. Entre elles hi havia una vertadera competència i gelosia, però mai la sang no arribà al riu.

Uns anys abans d'aquests avellanaires, la Generala, una dona que vivia a l'Illa quan s'esdevenia el temps de les castanyes, en torrava i les anava a vendre pels locals públics.

BACALLANER

Qui ven bacallà (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

L'àvia Pascaleta era la típica bacallanera de Calonge. Tenia la tenda a la Plaça Major núm. 15 i sempre tenia penjats bacallans al carrer. La mainada li estirava llenques fines del peix salat i ella s'empipava molt. Dintre la botiga en unes piques expresses plenes d'aigua hi tenia sempre bacallà en remull. També venia peixopalo i bucs, que són les tripes del bacallà, i els tenia penjats, secs, dintre la botiga.

Bacallà, peixopalo i bucs eren les menges preferides dels tapers quan els dilluns anaven a fer les berenades a la taverna o en alguna barraca dels voltants.

BARBER

Qui té per ofici afaitar la barba i tallar els cabells (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

És un ofici que es va extingint. Actualment queden quatre barbers a Calonge.

A les barberies no hi havia cartell de cap mena. Per indicar que ho eren posaven sobre la porta una bacina de llautó, reproducció en petit de la gibrella de metall amb la qual abans paraven l'aigua quan afaitaven al client, en ensabonar-lo i rentar-li la cara.

Del primer barber que se'n té notícia és d'en Vicenç Fura, el qual tenia la barberia davant per davant de l'església de Sant Martí. Era una mica tocat del bolet i hagué de plegar per les bogeries que feia quan servia els clients.

Al carrer de l'Estacada tenia la barberia en Met Maquilla, (el qual s'esmenta en una cançó popular de principis de segle). Un altre Maquilla, potser parent seu, la tenia al carrer de la Modèstia.

En els anys vint d'aquest segle, quasi totes estaven centrades en el barri de Vila. Es conten la d'en Sitjas, al carrer Guimerà; la d'en Serra, a la Plaça Major; la d'en Lluís Costal, al carrer Major. També hi havia la d'en Vidal, a l'actual carrer Joan Maragall; la d'en Vigila, al carrer Ponent, i la d'en Papet Ros i d'en Colera al carrer Sant Antoni.

Passada l'última guerra sorgiren a Sant Antoni la d'en Xarles; a Sant Nazari la de l'Enric Barber, considerat com el millor barber de la població; i a la Vila les d'en Terrades i en Tià.

Ara queden les d'en Massich, Dalmau i Xarles, després d'haver durat molt poc la d'es Ganxó.

Els dissabtes al vespre s'omplien de gom a gom. S'hi discutia de tot; eren uns parlaments en petit, com els rentadors de les dones. La tertúlia entre els que s'esperaven, els que estaven servits i es quedaven, els mateixos barbers i els aprenents, durava fins a altes hores de la nit. Els diumenges al matí també tenien obert. Ara fan festa els diumenges i els dilluns, puix la clientela ha minvat degut que molta gent s'afaita i que molts es deixen els cabells llargs i van sols de tant en tant a veure el barber.

BASTER-MATALASSER

Qui fabrica i adoba basts, relles i altres guarniments de bisties cavallines (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Els que he conegut tenien la botiga al carrer Major. També adobaven i refeien els matalassos a les cases, principalment quan hi havia hagut algun difunt.

A l'actual núm. 4 hi treballava en Camps, i en morir el succeí en Francesc Ponsatí (Paco Costa), el qual tenia el taller al núm. 15; més tard el traslladà al núm. 20.

BOTER

Qui té per ofici fer botes de fusta (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Es té esment d'un que treballava al carrer de Ginès Ponjoan. També fabricava semals, botalls i altres estris per a posar-hi vi. Emprava fusta de roure, castanyer i cirerer.

BULLIDOR

Home que fa bullir les pannes de suro dins la perola (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Dins la indústria surera el bullidor era molt important. Durant l'època d'or dels tapers, a cada fàbrica, per petita que fos, hi havia els seus bullidors. I com que pràcticament a cada casa hi havia un obrador, eren molt sol·licitats. A més de bullir, també era l'encarregat de fer foc en el forn, construir el feix, i un cop cuit, estibaven les pannes en un local adequat.

Avui encara en treballen a la fàbrica Conrad Vilar.

BURRO

Obrer que tragina a coll les pannes de suro del bosc a carregador (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Era un treball pesat degut a haver de portar les pannes pels viaranys de la sureda, moltes vegades rostos, relliscosos i plens de mates que dificultaven el tragí. A més, la forta calor que havien de suportar, puix les alzines sureres dimanen alta temperatura a l'estiu i les molèsties que els ocasionaven les formigues de cul vermell i enrevenxinat que sempre habiten dins les rusques i que claven pessics dolorosos i continuats, feia que cobressin un duro més per diada que els peladors.

CABRER

Home que guarda un ramat de cabres (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

S'explica que, a principis de segle, els cabrers, al matí, portaven el ramat pels carrers de la Vila i venien la llet per les cases, munyint davant els clients. Un d'ells era en Segarra.

Els ramats de cabres han desaparegut quasi totalment. La cabra és un animal difícil de controlar durant el seu pasturatge, puix sol escapar els brots dels arbres; per tant s'han suprimit a totes les cases de pagès.

Avui dia sols hi ha un petit ramat al mas Deumenjó i pocs caps de bestiar en algunes cases particulars.

CADIRAIRE

Fabricant de cadires (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Els cadiraire feien cadires de balca amb el seu esquelet de fusta.

L'últim cadiraire de Calonge fou en Jordà, que vivia a la Travessia del Camp del Coll.

CAFETER AMBULANT

Home que ven cafè (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Eren uns individus que venien cafè calent pels carrers, de bon matí. Anaven proveïts d'una cafetera i cridaven el seu producte tot caminant. Les dones sortien amb els ançats en sentir el crit del cafeter.

Un dels últims fou en Josep Albertí (en Tunís) que vivia sota el Càcul.

CAMÀLIC

Home que té per ofici transportar a braços o damunt l'esquena els equipatges o altres coses feixugues (D.C.V.B. – Alcover-Moll).

També era un element important de la indústria surera. Eren els encarregats de les feines més cansades, carregant, descarregant saques, feixos, etc. Havien d'ésser persones forçudes, sanes i de nervi. En Jonquera era un camàlic típic.

CAMPANER

Qui té per ofici tocar les campanes (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Els «serenos» (guaites de nit) de la Zona de la Vila eren els encarregats de tocar les campanes o sia els campaners de l'església de Sant Martí.

Entre els que es recorden cal destacar l'avi Babau, el Gendre Babau, en Juli Parleris, en Rafael Comes, en Benet Pallí, en Lluís Faig (a) Cosme, en Roc, en Pere Comòs (a) Lari, en Valiente i en Lluís Vergeli (a) Liula, l'últim de la colla.

Tocaven matines, l'oració del migdia i de la nit, a bateig, a mort, a l'albat, a foc, a peix...

Quan es jubilà en Vergeli, la plantilla dels serenos quedà reduïda i s'acabaren els campaners. Fou el motiu que el rector de Sant Martí posés un campaner electrònic.

CAPPUNTAIRE

A la indústria surera el cappuntaire era el qui aprofitava els caps i cues de les llesques que no quedaven rectangulars i en feia carracs petits. Generalment aquests obrers no treballaven a cap fàbrica. Ho feien a casa seva, com a complement d'un altre ofici, com per exemple els músics i el barbers.

Els últims cappuntaires foren en Lluís Xifró i en Miquel Robert (Tià).

CARBONER

Home que fa o ven carbó (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Ofici totalment, extingit. Els carboners vivien, la major part dels temps, a bosc, a la seva barraca, vora la pila⁽¹⁾.

Cèlebres carboners foren en Sardineta, en Savalls, es Menut Rubau,

el Bisbe i el Negre; aquests dos últims empedreïts borratxos. La seva pell tenia quasi sempre un color negrós.

L'últim carboner fou en Pere de Cassà, el qual també venia el carbó a casa seva, a la plaça del Castell, casa que fou enderrocada quan es féu la segona restauració del monument castrense.

(1) Elaboren carbó de suro, d'alzina, de rabasses de bruc i d'arboç. També feien carbonet amb les feixines d'aquests dos últims arbustos.

CARRADOR

Operari que fa els carracs de suro (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

A la indústria surera el carrador era molt important. Era el que de les llesques en feia uns carracs, destinats més endavant, a mans de tapers i taperes, a fer-ne els taps. Un bon carrador guanyava un alt jornal, puix sabia aprofitar les parts bones de les llesques, deixant poca llenya, i en treia carracs de qualitat.

Els últims carradors foren els de la fàbrica de can Vinyals, al carrer Roura (Eixample), obrador tancat fa uns catorze anys.

CARRETER

Home que té per ofici menar carros o construir-ne (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Els primers eren els que tenien per ofici tragar mercaderies amb el carro, principalment productes del bosc, i materials i obra per als constructors.

Durant la indústria surera, en temps de la pela o de l'espelagrinar, traginaven les rusques del bosc a la fàbrica. També transportaven carbó amb sàrries, i rabasses. Altres s'encarregaven de portar rajols, ciment i sorra als paletes i pedres de calç per als forns.

Quan portaven càrrega anaven a peu i conduïen l'animal per les regnes i el fuet penjat al coll. Tenien fama de renegaires exemplars.

Entre els carreters que es recorden, destaquen en Narra i es Vermei. Foren els precursors dels actuals camioners.

* * * *

Els constructors de carros també han desaparegut. Del meu record, a Calonge, n'hi havia quatre, els quals treballaren fins els anys quaranta. Eren en Queipiquer, el qual tenia el taller a la plaça de la Concòrdia, casa que fou enrunada quan s'habilità l'antic convent de la Doctrina Cristiana, com a Escoles Nacionals; En Xicu Carreter, que treballava a la Rutlla; en Pere Carreter, a la plaça del Castell i en Tinet Massoni, al Puigtavell. Aquest últim encara conserva la botiga amb totes les eines.

Característica dels tallers de carreter eren les mostres de pintura que deixaven empremta a les portes.

CISTELLER

Que fa o ven cistells, cistelles i altres coses de canyes o vimets (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

També feien coves, paneres, etc. Durant l'eufòria de la indústria surera aquest ofici tenia molta empena per la demanda d'atuells. A més a més construïen encanyissats de tanca i cels rasos. Ara s'ha transformat en pura artesania.

Hi ha notícia d'en Joan Cisteller el qual treballava al carrer de l'Estacada. També a Santa Maria del Mar, fins fa poc, hi havia els germans Gepic. Ara sols queda en Joaquim Puig Bardera al carrer Monturiol (Bitller).

CORDER

Home que fa corda (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

A finals del segle passat hi havia un corder a la casa que actualment té el núm. 20 del carrer Major. Fabricava cordes de cànem i altres estris similars.

DRAPAIRE

Persona que comercia en draps vells, paperassa i altres objectes de rebuig (D.C.V.B. – Alcover-Moll).

Alguns drapaires, en el primer terç del segle XX exercien l'ofici a Calonge.

Compraven draps, papers, cartons, ferros, aram i pells de conill.

De l'últim que se'n té notícia fou un castellà que vivia al carrer Modèstia i menava un carro amb el que recorria la població. Tocava una trompeta per tal d'avisar la seva presència als pressumptes venedors.

EMBLANQUINADOR

Qui té per ofici emblanquinar (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Eren els qui amb calç i aigua pintaven les façanes de les cases i els interiors, abans d'aparèixer els pintors de paret, a les cases modestes. Sempre anaven esquitxats de calç. Els seus estris de treball eren la galleda, el pinzell i la canya.

Carro de l'aiguader

Bacallaner

Avellaner

Barber

Bullidor

Burro

Cabrer

Boter

Dibuixos de M. Torné i Samí, pintor.

L'últim fou un que vivia al carrer Camp de la Llebre, el qual havia fet la guerra de Cuba i anava coix per una ferida rebuda durant la contesa.

ENSACADOR

Que ensaca (D.C.V.B.- Alcover-Moll)

Eren, i són els obrers encarregats de posar els taps, un cop manipulats i comptats, a les saques. Quan les saques són plenes, les cusen amb unes agulles especials.

ESCAIRADOR

Persona que escaire (D.C.V.B. - Alcover-Moll)

Llevaven els caires o cantells dels carracs, per tal que el taper tingués menys feina en elaborar el tap.

Principalment ho feien els vailets quan sortien d'estudi, als quals els tapers els pagaven un tan per mil.

ESCLOPETER

Qui fabrica o ven esclops (D.C.V.B. - Alcover-Moll)

Era una indústria artesana a la població, quan sols es portaven sabates per mudar i esperdenyes a l'estiu. A l'hivern els esclops eren molt importants puix guardaven els peus del fred i de la humitat.

L'últim esclopeter de Calonge fou en Pratsevall, el qual habitava a la casa que actualment té el núm. 4 del carrer dels Vius.

ESPARDENYER

Qui ven o fa espardenyes (D.C.V.B. - Alcover-Moll)

Ofici ja inexistent a Calonge. L'últim espardenyer fou en Joan Serra, mort el 1973 el qual treballava al carrer Major núm. 1 on tenia la botiga i l'obrador. Heredà l'ofici del seu pare. La tenda feia literalment olor de cànem i espart.

ESPARTER

Lluís Galí és l'esparter més vell de Calonge. Primer tenia l'obrador al carrer Guimerà i després es traslladà a la plaça Major. Ara porta l'ofici el seu gendre Martí Sitjas.

Fan sàrries, ventalls, cortines i tota mena d'objectes d'espert.

LLAUNER

Qui es dedica a fer o adobar objectes de llauna (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

De l'únic llauner que es té recordança és d'un que vivia en un carreró del carrer d'Anselm Clavé i es deia José Cano. Era aragonés i va venir a Calonge durant el primer terç del segle actual. Adobava tota mena d'objectes de llauna i inclús paraigües.

LLESCADOR

Obrer taper que talla el suro en llesques (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Del ram dels treballadors del suro, el llescador era dels que tenia la feina més pesada. Al mateix temps havia d'ésser un home entès en l'ofici⁽¹⁾

Quan s'inventaren les màquines de llescar, la feina fou molt més descansada, però amb perill de prendre mal més fàcilment.

(1) S'asseien de costat i estintulaven la panna al respatllet de la cadira per tal de donar suport i poder tallar les llesques.

LLETER

Venedor de llet (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Eren, –i són encara– ramaders de bestiar boví, els quals munyien les vaques i al vespre passaven la llet per les cases dels clients de la població. Portaven les cantines i les mesures a pes de braços.

Es recorden la Rossita de la Llet, l'Alfons Vidal i alguns altres. Ara sols la passa en Vicenç Abellí, del mas Viola, com a únic supervivent, puix tots els lleters venen el seu producte a casa seva mateix o el fan recollir pel camió que el porta a la central lletera.

MATADOR DE PORCS

Aquell que té per ofici matar porcs (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

La família Mengol, la qual habitava en una casa isolada del barri Bitller, era una clàssica família de matadors de porcs; avi, pare i fill practicaven aquest ofici amb caire particular. Els llogaven a les cases de pagès o de la Vila que sacrificaven aquests paquiderms, pel seu consum. Armats de ganivets, ganxo i pedra tosca es presentaven on demanaven el seu servei i procedien al sacrifici del porc. Una vegada mort, el socarrimaven i després l'afaitaven curosament, el rentaven i el fregaven amb la pedra tosca. Fet això, l'esquarteraven i ja la feina passava a les dones que tenien cura de coure la carn i fer les botifarres i llonganisses.

MOLINER

Qui treballa en un molí (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Tampoc no en queda cap. A la riera de Rifred o de la Ganga, es conserva encara el molí d'en Casals, que fou l'últim que funcionà. Hi ha el record de l'avi Moliné Homs i el seu gendre Juli Maruny, l'últim que queda, de l'ofici, però sols de nom.

A la riera de Cabanyes hi ha encara una sèrie de masos anomenats molins on també hi havia moliners.

MOSSO DE CASA DE PAGÈS

Treballador llogat per anys o temporades per a les feines del camp o per al servei d'una casa de pagès, on menja i dorm (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Fins els anys cinquanta a quasi totes les cases de pagès de Calonge tenien mosso i algunes criades.

El mosso més original fou en Tixé que ho era de cas Curt de Cabanyes. Entrava a totes les tavernes i agafava unes borratxeres cíviques.

L'últim fou en Joaquim Rovira, una mica curt de gambals que tingueren a cas Secretari i al mas Artigues.

NUNCI

Funcionari municipal encarregat de fer els pregons (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Segons Pere J. Casademont, un home interessat en les coses de la població, del primer nunci que se'n té notícia és d'en Tita Mariné, el qual exercia a finals del segle passat. Després vingué en Maquilla Catarrano, que no sabia de lletra i s'aprenia el text de memòria. Més tard aparegueren en Met Xec, en Grau Pixera, i l'avi Lel. El fill d'aquest, en Peret Lel, el succeí, i quan havia de tocar la trompeta es posava les dents postisses. El 1931 agafà la plaça en Jaume Castelló (a) Met Carbassonis, considerat com el millor de tots. El 1939 en fou en Josep Pijoan Galceran, el qual també era músic i el 1946 en Narcís Janhoer (a) Cacaüet, el qual deixà la trompeta i anunciava els pregons mitjançant una bocina d'automòvil. Anys després en féu una temporada en Narcís Subirana i l'últim fou l'Aliu, però sense la trompeta, puix pregonava mitjançant un altaveu des del cotxe de la Policia Municipal.

A més d'anunciar els edictes municipals, també pregonaven –i pregonen– les crides d'algunes entitats i inclús d'alguns firaires o de persones que han perdut quelcom.

Quan anunciaven vi era costum de portar un porró blau cel ple i el donaven a tastar a tothom.

Feien, parades, principalment a les cantonades.

ORDINARI

Individu que va i ve regularment d'una localitat a una altra i porta els encàrrecs normals que li encomanen (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

A Calonge hi havia aquests ordinaris:

Es Moreu que era important, el qual vivia a l'única casa del carrer dels Desemperats, en el barri del Puigtavell. D'allí en partien i arribaven els carros que feien diversos trajectes portant encàrrecs de les poblacions veïnes.

En Rafael Llorens (a) Tartaner, feia el servei amb tartanes i quan començaven a utilitzar els automòvils també en tenia pel seu ús. Les quadres i garatges eren a la seva casa del carrer de la Rutlla.

En Norat Puigdevall era l'ordinari que anava cada dia a Palamós amb tartana. També admetia passatgers.

En Narra era l'ordinari de la Bisbal i anava amb carro protegit per una vela triangular. Sols admetia encàrrecs.

Enric Ribot (a) Minoi féu també una temporada d'ordinari a Palamós amb carro.

En temps de la II República en Pep Vert i en J. Miret feien d'ordinari a Barcelona.

PASTOR

Qui mena bestiar a pasturar; es diu principalment qui mena bestiar de llana (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Fa uns trenta anys que cada casa de pagès tenia ramat propi i per regla general les dones i les noies de la masia eren les encarregades de portar-lo a pasturar. O sia que hi havia més pastores que pastors.

Actualment queden una pastora i un pastor, a can Pere Pla i a can Mas Pere de Sant Daniel, respectivament, els quals menen ramats grossos. I dues pastores al Puigventós propietàries d'un ramat petit d'avoies a mitges.

L'avi Lonso era un pastor de principis de segle el qual tenia cura del corral dels carnissers. Era un home d'una gran personalitat i d'un tarannà alegre i graciós.

PEIXETER AMBULANT

Qui ven peix (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

És del record de tothom encara la campana petita del cloquer de l'església de Sant Martí, l'única que es va salvar de la passada contesa, la qual servia per a avisar l'arribada dels peixaters i el preu de la mercaderia que portaven, puix ho seguien amb les batallades que donava el campaner.

La gent gran recorda na Comas, en Verges i la Xiquitina. Els dos primers tenien la seva parada a la plaça Major i si no ho venien tot, amb un carretó recorrien els carrers de la població cridant la seva mercaderia.

La Xiquitina portava peix de bon preu i quasi sempre d'encàrrec i el portava a domicili.

Na Comas tenia una llengua afinada com un ganivet de carrar.

En Verges escorxava uns gats de pronòstic. A part, algunes vegades si els sobrava peix el tiraven a la riera i deixava una fortor que feia que tothom s'apartés ben lluny.

Els gats de la població estaven sempre atents al primer crit i els venedors tenien treballs per a fer-los apartar de les caixes.

Més cap ací hi havia es Coix i en Roc.

Amb les peixeteries, aquests personatges han desaparegut.

TEIXIDOR

Que teixeix; qui té per ofici teixir (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

Segons consta en un llibre de la parròquia de Sant Martí, a finals del segle XVIII, a Calonge hi havia establerta una indústria tèxtil.

Però en el record dels vells, a principis de l'actual s'extingien els últims teixidors de la Vila. Treballaven al carrer de la Barrera a can Met Xec, i foren Jaume Valmanya Gironés i Jaume Valmanya Vidal; Maria Margarit era la filadora. Empraven el cànem i cobraven la feina a dos rals la cana.

Encara en algunes cases de Calonge es conserven teles d'aquests fabricants: llençols, draps, etc.

També hi ha notícia d'haver-hi hagut filadors a cas Brau, al carrer Bitller núm. 26, casa que se'n deia a cas Teixidor i a can Faló, al carrer de la Claveguera.

A les cases de pagès, la majoria de les velles filaven, a la vora del foc o quan engegaven, la llana de les ovelles.

SASTRE – SASTRESSA

Qui té per ofici fer vestits, especialment d'home. Dona que fa vestits d'home (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

A principis de segle, el sastre més important de Calonge era en Rosselló, el qual militava en el partit carlí.

Ja més cap ací exercien l'ofici en Pere Gómez (Peret Sastre) que era un home de baixa estatura i tenia el taller al carrer de la Rutlla.

Emili Margarit (Emili Sastre) que el tenia al carrer Guimerà.

Després s'establí en Martí Saguer (a) es Toro al carrer Ponent i més tard al carrer Bitller i en Joan Vilà al carrer Sant Antoni.

A Emili Sastre el succeïren, primer el seu fill August i després el seu nét Jordi que és l'últim sastre que queda a la vila.

També hi havia les sastresses, les quals treballaven al taller dels sastres o feien la feina a casa seva i després l'entregaven al seu patró. Entre elles hi havia la Joaquina Tresserres i la Soledat Vert.

SEGADOR – DALLADOR

Que sega. Que dalla (D.C.V.B. – Alcover-Moll)

A principis de segle encara se segaven els camps de cereals amb falç i volant. Els homes encarregats de fer aquesta feina pesada eren els segadors. Hi havia un cap de colla i aquest era el qui manava començar i fer un descans, el qual consistia en menjar i beure cada mitja hora, mentres durava la sega del camp. No hi havia cap segador que treginés garbes per a fer garbera. Sols es cuidaven de segar, fer la garba i lligar-la. El tragar era feina considerada indigne d'ells i ho feien les dones de la casa o els vaillets. L'amo del camp construïa la garbera.

Més endavant el segador es transformà en dallador i solien treballar dos a cada camp. Sols segaven, puix el fer la garba i el lligar ho deixaven per altres persones, així com el tragar i garberar.

Amb la invenció de les màquines de segar i les recol·lectores, aquest ofici ha materialment desaparegut del camp.